

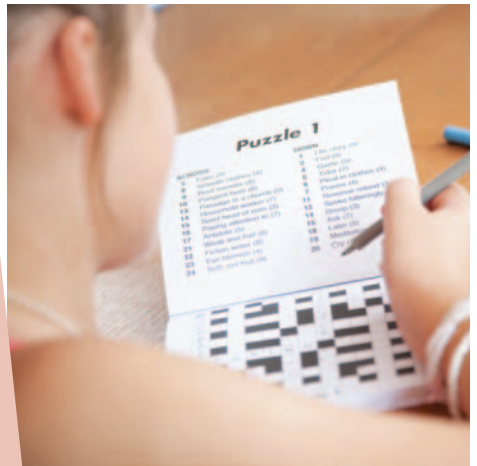
Department of Education and Early Childhood Development

Literacy tips to help your child
Years 3-6
Karen

တၢ်သ့လံာ်သ့လဲာ်အတၢ်ဟ့ၣ် ကျဲာ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ် လၢကမၤစၢနဖိအဂီၢ်

နံၣ်၃-၆

တၢ်ခွဲးတၢ်ယၢာ်ကိး
မံၤဒဲး,
လၢဖိသ့ၣ်ကိး
ဂၤဒဲးအဂီၢ်

မာစာနဖိလကဖးလံာ်, ကွဲးလံာ်ဒီးကွဲးကဒါ ကွဲးတၢ်တက့ၢ်.

ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဖးလံာ်ဒီးတၢ်ကွဲးလံာ်အတၢ် ခွဲးတၢ်ယၢ်ဟံၣ်တဖၣ်တက့ၢ်-

ဒ်ပုၤဖးလံာ်ဒီးကွဲးလံာ်တဖၣ်အသိး,ဖိသၢ်တဖၣ်ယုထံၣ်န့ၢ်အဟီၣ်ခိၣ်အသိးကိးနံၤဒဲးလၢအကွဲးဒီးဟံၣ်တဖၣ်အချၢ.

တၢ်အံၤအရူၤဒိၣ်လၢနဂီၢ်-

- ဟံၣ်ဖျါထီၣ်နတၢ်သးအိၣ်နီၣ်ကီၢ်လၢနဖိတဖၣ်အတၢ်ဖးလံာ်ဒီးကွဲးလံာ်အဖိခိၣ်ဒီးကွဲးတၢ်ကွဲးလၢအလီၤဆီလိာ်သးကိးကလုာ်န့ၢ်လီၤ.
- ပျဲအဝဲသ့ၣ်ထံၣ်နဖးလံာ်ဒီးကွဲးလံာ်ဒီးတဲအီၤဘၣ်မနုၤနဘၣ်ဖးလံာ်ဒီးကွဲးလံာ်န့ၢ်တက့ၢ်.
- တဲသကိးတၢ်ဒီးနဖိဘၣ်ယးအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဖးလံာ်ဒီးကွဲးတၢ်ဟ့ၣ်လီၤသးလၢတၢ်ကွဲးလံာ်ကွဲးလံာ်တဖၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.
- နီၤလီၤလိာ်သကိးသးတၢ်စံၣ်စိတဲစိဒီးတၢ်တပူတဖၣ်ခိၣ်ဖျါတဲသကိးတၢ်ဒီးဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနဖိလကဖဲတဲသကိးတၢ်ဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိလၢအသးပျဲတဖၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.
- တဲသကိးဘၣ်ယးကွဲးဟူဖျါအတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကွဲးမုတမ့ၢ်တၢ်ဂီၤမူလၢနကွဲးသကိးတပူယီတက့ၢ်.
- ဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်နဖိတဖၣ်လၢကမၤအိၣ်ထီၣ်အကစၢ်ဒဲၣ်အလံာ်ရဲၣ်ဒီးတဖၣ်တက့ၢ်.
- တဲသကိးဘၣ်ယးဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်အမူးအပွဲတဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်ဆူၣ်ထီၣ်နဖိတဖၣ်လၢကကွဲးတၢ်တပူတဖၣ်အံၤလၢအလီၤဆီလိာ်သးကိးကမၤဒဲးလၢကဒူးအိၣ်ထီၣ်အတၢ်ဆိကမိၣ်ဆိကမးဒဲၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

ဆိၣ်ထွဲမာစာနဖိအတၢ်ဖးလံာ်ဒီးတၢ်ကွဲးလံာ်လၢဟံၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

ဒူးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ဖးလံာ်အကျိၤအကျဲတဖၣ်ဒီးဟ့ၣ်တၢ်ပိးတၢ်လိတဖၣ်လၢကမၤသ့ၣ်ဆူၣ်သးဂဲထီၣ်တၢ်ကွဲးလံာ်န့ၢ်တက့ၢ်-

- လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်တဖၣ်လၢကကွဲးလီၤတဲဆိကမိၣ်ဆိကမးတဖၣ်ဒီးတၢ်တူၢ်ဘၣ်တဖၣ်လီၤ.
- ခိၣ်ဖျါထီၣ်ဒီး မုတမ့ၢ်လံာ်တၢ်ကွဲးနီၣ်တဖၣ်
- ထီၣ်ဒဲးဘိးခၢၣ်.စၢ်ဘိ,ထီၣ်ဒဲးဘိလွဲၤလၢတီၢ်နီၣ်တၢ်ဒီးထီၣ်ဒဲးဘိတဖၣ်
- လံာ်ခိယုဒီးသးစီရူးဒဲလံာ်ဒီးသန့အသိးလံာ်တဖၣ်အံၤတၢ်မာ်လိာ်န့ၢ်အီၤသ့မုတမ့ၢ်ယုထံၣ်န့ၢ်အီၤသ့လၢအ့ထၢၣ်န့ၢ်အဖိခိၣ်န့ၢ်လီၤ.
- တၢ်လၢအအိၣ်လၢအ့ထၢၣ်န့ၢ်ဖိခိၣ်ဒ်အမုၢ်ဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤ,လံာ်ထံးလံာ်ယုတဖၣ်.မူခိၣ်ကလံၤသီၣ်ဂီၤအပုၤယုထံၣ်န့ၢ်တက့ၢ်.

ဟံၣ်ဖိယီဖိပုၤအဆိကတၢ်ဒီးပုၤလၢအိၣ်ဒီးစိကမိၤအအါကတၢ်ဒီးဂံၢ်ကံၢ်ကျိၤကျိၤလၢဖိ သ့ၣ်တက့ၢ်အတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်လဲထီၣ်အပူဒီးမမူဒါအရူၤဒိၣ်မးလၢဖိသ့ၣ်တက့ၢ်အတၢ်မၤလဲအပူန့ၢ်လီၤ.

ကျဲးအိၣ်ဘဲအါဘိလၢနမၤလဲထီၣ်လဲထီၣ်ဒီးဆိၣ်ထွဲနဖိသ့ၣ်သိးနဖိကသ့ကတၢ်တၢ်.ဒိကန့ၢ်တၢ်, သ့ဖးလံာ်ဖးလံာ်ဒီးသ့ကွဲးလံာ်ကွဲးလံာ်ခိၣ်ဖျါတၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲးဒီးကိးနံၤဒဲးဟံၣ်ဖိယီဖိတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲတဖၣ်အပူန့ၢ်လီၤ.

လံာ်ကွဲးအံၤဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ်ဟ့ၣ်က့ၢ်ဟ့ၣ်ဖးတဖၣ်လၢနမုတမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယီဖိအဂုၤအဂၤမဲဝဲသ့.ဒီးကမၤဝဲဒီးနဖိလၢကိးနံၤဒဲးတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲတဖၣ်အပူဒ်သိးကမၤလဲထီၣ်လဲထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတၢ်သ့ကွဲးသ့ဖးအကံၢ်အစီအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

တၢ်အံၤအဘျးအဖျိၣ်အိၣ်လၢနကမၤနဖိတဖၣ်န့ၢ်လီၤမၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲဒ်အံၤတဖၣ်အပူလၢအဝဲသ့ၣ်အကျိၣ်ဒဲၣ်ဒီးနသးမ့ၢ်န့ၢ်တခါလၢအဲကလံးကျိၣ်သ့ဝဲလီၤ.

လံာ်ရဲၣ်ဖိအံၤတၢ်မၤန့ၢ်အီၤသ့လၢအံၤလဲၤကြိးန့ၢ်အလံာ်ကွဲးဒိလၢအဲကလံးကျိၣ်ဒီးကျိၣ်အဂုၤ ၂၃ကျိၣ်လၢ Families as Partners in Learning (ဟံၣ်ဖိယီဖိဒ်တၢ်မၤလဲမၤဒီးတံၤသကိးအသိး) အပုၤယုထံၣ်န့ၢ်- www.education.vic.gov.au/about/directions/familiesaspartners/schools/connecting.htm

ယဒီးန့ၢ်တၢ်မာစာသ့ဖဲလဲၣ်. နဖိအကွဲးသရၣ်

နဖိအကွဲးသရၣ်ဟ့ၣ်က့ၢ်ဟ့ၣ်ဖးနဘၣ်ယးကျဲးလၢနကမၤလဲထီၣ်လဲထီၣ်စာနဖိအတၢ်သ့ကွဲးသ့ဖးအ ကံၢ်အစီၤလဲၣ်သ့ဝဲဒၣ်န့ၢ်လီၤ.

- တၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်တီတနီၤလၢနတဲသကိးဒီးကွဲးသရၣ်အံၤသ့ဝဲတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ-
- နဖိအတၢ်ဂဲလိာ်အပတီၢ်လၢတၢ်သ့ကွဲးသ့ဖးအတၢ်မၤလိတဖၣ်အပူ
- တၢ်တီၢ်ဟံၣ်သ့ၣ်တဖၣ်လၢနဖိအတၢ်မၤလိတၢ်သ့ကွဲးသ့ဖးအပူ, ဒီးကျဲးလၢနကသ့ဆိၣ်ထွဲနဖိဒ်သိးကမၤလိာ်မၤန့ၢ်တၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤလဲၣ်န့ၢ်လီၤ.
- ကျဲးက့ၢ်တရဲးသ့ၣ်တဖၣ်လၢနစူးကါအီၤသ့ဒ်သိးဒီးနကမၤစာနဖိဘၣ်ယးတၢ်လၢဝဲသ့ၣ်မၤဘၣ်ဝဲကီၢ်ခဲဝဲတဖၣ်.

အ့ထၢၣ်န့ၢ်တၢ်အိၣ်ယၢ်ပိးလိတဖၣ်

ဝံးထီၣ်ရဲးယၢ်အပဒိၣ်အ Connect-Primary ပုၤယုထံၣ်န့ၢ်အသိတခါအံၤမၤညီထီၣ်ဝဲဒ်သိးနကဆဲးကျဲးဘၣ်ဒီးတၢ်မၤလိအပိးအလီၤလၢအဂုၤတဖၣ်လၢနဟံၣ်အခိၣ်ဖျါထီၣ်.လိာ်ကဝီၤလံာ်ရဲၣ်ဒီးခိၣ်ဖျါထီၣ်.မုတမ့ၢ်ဖဲကွဲးန့ၢ်လီၤ.

ကျဲးဘၣ် Connect-Primary အပုၤယုထံၣ်န့ၢ်- <http://www.education.vic.gov.au/primary>

ပုၤယုထံၣ်န့ၢ်လၢ Connect-Primary တဖၣ်အပူန့ၢ်ဘၣ်တၢ်သမံသမိးအီၤလၢကွဲးသရၣ်တဖၣ်လၢကမၤလိတၢ်ဝဲလၢကြးလၢဖိသ့ၣ်တဖၣ်ကစူးကါဝဲအဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.

သ့ၣ်ခိၣ်ထီၣ်လၢနမ့ၢ်လဲၤကျဲးပုၤယုထံၣ်န့ၢ်လၢအဂုၤတဘၣ်တၢ်ရဲၣ်လီၤအီၤလၢ Connect-Primary တဖၣ်န့ၢ်.လၢတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်, နတကြးဟ့ၣ်လီၤနကစၢ်အတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဒ်အမ့ၢ်နဖိမုတမ့ၢ်နဖိအမဲလၢလၢပျဲပျဲ, ကွဲး, လိာ်စီနီၣ်ဂံၢ်မုတမ့ၢ်လီၤအိၣ်ဆိးထံးလၢပုၤလၢနတသ့ၣ်ညါအီၤလၢအအိၣ်လၢအ့ထၢၣ်န့ၢ်ဖိခိၣ်န့ၢ်တဂ့ၢ်.

အၢၣ်(လ)ထြၢၣ်န့ၢ် (Ultranet) န့ၢ်မ့ၢ်အ့ထၢၣ်န့ၢ်အကျိၤအသိတကလုာ်လၢအဟ့ၣ်န့ၢ်တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤဘၣ်ယးဒီးနဖိအတၢ်မၤလိမၤဒီးလၢကွဲးအဂုၤတဖၣ်န့ၢ်လီၤ. တၢ်အံၤမ့ၢ်ကီၢ်စဲၣ်အသန့.ဒီးမ့ၢ်သန့လၢအပူဖျးလၢကွဲးတဖၣ်, မၤပိဒီးကွဲးသရၣ်သ့ၣ်တဖၣ်စူးကါဝဲခိၣ်ဖျါလၢအ့ထၢၣ်န့ၢ်အဂီၢ်န့ၢ်လီၤ.လဲၤကျဲး Ultranet အပုၤယုထံၣ်န့ၢ်- www.education.vic.gov.au/about/directions/ultranet/benefits/parents.htm

နီလီလိင်သကီးတံဆိပ်တံဆိပ်သွင်ညါဘဉ်ဘဉ်ပးလိင်အဂ္ဂါ

ဖဲနဖိဖးလိင်ဝံအခါ,ဟ့ၣ်ဂံၣ်ဟ့ၣ်ဘါအီလါကတဲသကီးတံဆိပ်ဘဉ်ပးလိင်အဂ္ဂါန့ၣ်လီၤ. အအံၤမ့ၢ်တံဆိပ်ဟ့ၣ်ကုၣ်တနီၤလါဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်ကဘဉ်လိင်သးဒီးနဖိအတံၤသးဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

- ဖးဘဉ်ပးပုၤကွဲးတံၤဖိဒီးတံၤဂီၤတဖၣ်လါအဝဲသ့ၣ်အပုၤယံၤသန့အပုၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- ယုဒီးဖးပုၤကွဲးလိင်တဂယီဝဲန့ၣ်အတံၤကွဲးအဂတယုၢ်တက့ၢ်.
- ပိာ်ထွဲတံၤန့ၣ်လီၤလါလိင်ပုၤလါကဒုးအိၣ်ထီၣ်တံၤတမံၤမံၤအဒိ.တံၤအိၣ်တံၤအိအထံလဲ.တံၤဒုးအိၣ်ထီၣ်တံၤအဒိတဖၣ်.တံၤချံးစးခိတဖၣ်လီၤ.မၤကွဲးတံၤချံးစးခိအိၣ်ရံၣ်ကါမိၣ်(ယပၣ်တံၤချံးစးခိ)တက့ၢ်.ကွဲးလုး(ခဲ) ဝဲ <http://www.origami.com/index.html> လါကမၤန့ၢ်တံၤအဒိတဖၣ်ဒီးတံၤန့ၣ်လီၤတဖၣ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- တ့မ့တမ့ၢ်ခဲၣ်တံၤဂီၤတဖၣ်လါတံၤတဲပုၤအဂ္ဂါမ့တမ့ၢ်တံၤအိၣ်သးလါပုၤအပုၤမ့တမ့ၢ်ပုၤလါအအိၣ်လါပုၤအပုၤတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.စံၢ်လီၤ Draw အလုး(ခဲ)လါအအိၣ်လါ FUSE အပုၤယံၤသန့လါတီၤဖုၣ်ကွဲးတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- ဖးသကီးတံၤကစီၣ်ဖိတဖၣ်တပုၤယီၤလါအဘဉ်ပးဒီးတံၤဂုၢ်တခါယီၤလါကမၤန့ၢ်အါန့ၢ်ဒီးတံၤဆိကမိၣ်တခါန့ၣ်လီၤ.တဲသကီးဘဉ်ပးတံၤထံၣ်လီၤဆိလါအဟံၤဖျါထီၣ်အသးန့ၣ်တက့ၢ်.
- ဖးကွဲးတံၤဂီၤလါအသန့ထီၣ်အသးလါလိင်အဖိခိၣ်ဒီးထီၣ်သတြီၤကွဲးအီၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- ယုထာတံၤဂီၤလါပုၤလါအဂဲၤဒီးတံၤမ့တမ့ၢ်တံၤအိၣ်သးခိဖျိတံၤစံၢ်လီၤ Imagesလုး(ခဲ)ဝဲ FUSE အပုၤယံၤသန့လါတီၤဖုၣ်ကွဲးတဖၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.

သံကွဲးဖိသဉ်တဖၣ်အတံၤသံကွဲး

- ခိဖျိတံၤသံကွဲးတံၤသံကွဲးတဖၣ်အယီၤနမၤစၢၤနဖိသ့လါ-
- နီလီလိင်သးတံၤသ့ၣ်မုာ်သးမုာ်လါကဖးလိင်ဒီးကွဲးလိင်
 - ဒုးအိၣ်ထီၣ်တံၤန့ၣ်ဟံၤအါထီၣ်ဘဉ်ပးပုၤလါအိၣ်လါတံၤတဲအပုၤမ့တမ့ၢ်တံၤအခိၣ်တီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.
 - ဒုးအိၣ်ထီၣ်တံၤသ့ၣ်ဒီးသးလါပုၤလါအဖိခိၣ်လီၤ.
 - ဒုးအိၣ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတံၤလုာ်တံၤပုၤ.တံၤဟံၤသ့ၣ်ဟံၤသးဒီးတံၤန့ၣ်ဘဉ်ပးဟံၤခိၣ်ဖျါန့ၣ်လီၤ.
 - မၤလဲာ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတံၤလဲၤခိဖျိဒီးတံၤသ့ၣ်ညါန့ၣ်ဟံၤဘဉ်ပးဟံၤခိၣ်ချါန့ၣ်လီၤ.
 - မၤဒိၣ်ထီၣ်လဲၤထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အတံၤဆိကမိၣ်မ့
 - ဆိကမိၣ်တံၤဂုၢ်အဂ္ဂါဒိၣ်လါအဝဲသ့ၣ်ဖးဝဲတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

တံၤအံၤမ့ၢ်တံၤသံကွဲးတဖၣ်လါဘဉ်သ့ၣ်သ့ၣ်နဖိကသံကွဲးလါကွဲးန့ၣ်လီၤ. နမၤပၣ်ယုာ်တံၤသံကွဲးတဖၣ်အံၤတနီၤဖဲနတဲသကီးဘဉ်ပးတံၤဖးလိင်လါဟံၣ်ပုၤသ့ၣ်စ့ၢ်ကီးန့ၣ်လီၤ.

- ပုၤလါအအိၣ်လါပုၤအပုၤတဖၣ်အမံၤဒဲလဲၣ်.
- တံၤအိၣ်သးမၤအသးဒဲလဲၣ်.
- အဝဲန့ၣ်ဝံၤအလီၢ်ခံပုၤလါအအိၣ်လါပုၤအပုၤမၤမန့ၣ်လဲၣ်.
- လါတံၤကွဲးအခိၣ်ထံး အကတံၤတံၤမန့ၣ်ကဲထီၣ်အသးလဲၣ်.
- နဆိကမိၣ်လါပုၤလါအအိၣ်လါပုၤပုၤတဂၤကဆိကမိၣ်ဒဲလဲၣ်.
- နကဆိတလဲပုၤအကတံၤဒဲလဲၣ်.
- နကရဲပုးတံၤဆိတလဲလါပုၤလါအအိၣ်လါပုၤပုၤ တံၤအိၣ်သးတဖၣ်ဒဲလဲၣ်.
- နဆိကမိၣ်တံၤတဲပုၤတခါအံၤအတံၤဂုၢ်တံၤကစီၣ်မိာ်ပုၤန့ၣ်မ့ၢ်မန့ၣ်တဖၣ်လဲၣ်.
- မ့ၢ်နမၤဘဉ်ထွဲဒီးတံၤကဲထီၣ်သးအဂၤမ့တမ့ၢ်တံၤဂုၢ်အဂၤသ့ၣ်လဲၣ်.
- မ့ၢ်နအါၣ်လီၤတုၢ်လိာ်ပုၤကွဲးတံၤအတံၤထံၣ်ကစီၣ်ခါ.
- နအိၣ်ဒီးတံၤဆိကမိၣ်ဘဉ်ပးတံၤတဲပုၤတခါအံၤအတံၤကစီၣ်ဒဲလဲၣ်.
- မ့ၢ်ပုၤအဂၤတဖၣ်ထံၣ်လီၤဆိဝဲသ့ၣ်လဲၣ်.

ယုသ့ၣ်ညါလိာ်ဖျါလါအကီတဖၣ်

အရဲဒိၣ်လါနကဘဉ်ဟ့ၣ်နဖိတံၤဆါကတီၢ်ဒီးတံၤမၤရဲၣ်ကျဲၤခိၣ်သ့ၣ်လါနဖိကဖးလိာ်ဖျါလါအထီၣ်ဒီးအတညီၣ်န့ၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တချါးနတဲပုးနဖိလိာ်ဖျါဖဲအဝဲသ့ၣ်ဖးလိာ်အခါ.ဂုၢ်ကျဲးစးသံကွဲးတံၤတဖၣ်တက့ၢ်.

- ယုန့ၢ်တံၤဂုၢ်အနွံတဖၣ်လါတံၤကတီၢ်အဖျါအခိၣ်ပညီၣ်လါလိာ်ပုၤကျဲၤအပုၤန့ၣ်တက့ၢ်.
- ကွဲးလိာ်ဖျါဘူးဘူးတက့ၢ်.မ့ၢ်အလီၤကဲဒီးလိာ်ဖျါအဂၤတဖျါလါနသ့ၣ်ညါခါ.
- မ့ၢ်နနီၤလီၤလိာ်ဖျါအံၤဆုအက့အခိၣ်တဖၣ်အပုၤသ့ၣ်ခါ.
- မ့ၢ်လိာ်ဖျါလါအမဲၣ်ညါဒီးအလီၢ်ခံတဖၣ်မၤစၢၤတံၤသ့ၣ်ခါ.

တချွေးနကဒီးလံာ်လနဖိအဂီၢ်လအဝဲကကွဲးလီၤဝဲအခါ.ဂုၢ်ကျဲးစးသံကွၢ်-

- မ့ၢ်ဖျါဘၣ်ကစီဒီခါ.

ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါနဖိလကဖးလံာ်, ကွဲးလံာ်မ့တမ့ၢ်ကွၢ်ကဒါကွၢ်တံာ်တမံၤမံၤလအအိၣ်ဒီးတံာ်ပညိၣ်လီၤဆိတမံၤလအခိၣ်န့ၣ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.တံာ်ဆိကမိၣ်အကျါတနီၤပၣ်ယုၣ်ဒီး-

- ဖးလံာ်မ့တမ့ၢ်ကွၢ်တံာ်ဂီၤမုၢ်တမ့ၢ်တံာ်ထံနီၤဖးအီၤခိဖျိစံာ်လီၤ FUSE ပုၣ်ယဲၤသန့လအတီၤဖုၣ်ကွံတဖၣ်အဂီၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ထာန့ၣ်လီၤယုၣ်အတံာ်ဆိကမိၣ်သ့လီၤ.
- ဖး.ထာဖျိၣ်.မၤကွၢ်တံာ်အိၣ်အထံလဲတဖၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်တံာ်ဖိအိၣ်တုၤအိၣ်အလံာ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ယုၣ်ညါတံာ်ဂုၢ်ဘၣ်ဃးဟီၣ်ခိၣ်ချာ်ခိဖျိစံာ်လီၤ Find လုး(ခ)လအအိၣ်လအ FUSE ပုၣ်ယဲၤသန့လအတီၤဖုၣ်ကွံတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- စူးကါတံာ်ဆုၢ်တံာ်ကစီၣ်အကျဲးတဖၣ်လကဆဲးကျဲးဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိဒီးတံာ်သကိးတဖၣ်တပူၤလီတက့ၢ်.
- ဟံၣ်လံာ်ကွဲးနီၣ်တံာ်လအနဖိတဖၣ်ကမၤနီၣ်တံာ်လအကဲထီၣ်သး.တံာ်တုၢ်ဘၣ်ဒီးအဂတဖၣ်.
- ဘျီထီၣ်ဒီးကွဲးတံာ်ဆာဂုၤဆာဝါအခးကတဖၣ်တက့ၢ်.

- ကွဲးလီၤတံာ်လကဘၣ်လဲၤပျဲတံာ်လကဖိအိၣ်တံာ်အိၣ်လအအဲၣ်ဒီးအိၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တက့ၢ်.
- ဒိဘံာ်ဒံာ်အိၣ်ဒီးပံာ်ထံနီၤဖးလအနကစါခိဖျိစူးကါဝဲဘဲဘဲမရၢ်.မ့တမ့ၢ်ဒီးကွံၣ်တၢ်လဲခဲမရၢ်မ့တမ့ၢ်လီၤတံာ်စိစိစုလအအိၣ်ဒီးတံာ်ဒိတံာ်ဂီၤမုၢ်အလီၤတက့ၢ်. ကွၢ်ဘံာ်ဒံာ်အိၣ်အဂတဖၣ်လအတံာ်ဒိအီၤလအဖိသ့ၣ်တဖၣ်ခိဖျိၣ်ညါလုး(ခ)လအအိၣ်လအ FUSE ပုၣ်ယဲၤသန့လအတီၤဖုၣ်ကွံတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.

- ပၣ်ယုၣ်လအဝံၣ်ကံၣ် (Wiki) ဝံၣ်ကံၣ်အပူၤဖးဒီးဟ့ၣ်လီၤနစုအတံာ်မၤစၢတဖၣ်တက့ၢ်.

ဟံၣ်ဖိယီဖိတံာ်တိာ်ကျဲးတဖၣ်

ဟံးန့ၣ်တံာ်ခွဲးတံာ်ယာ်လကဒုးဟံးယုၣ်ဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်လအတံာ်ဖးလံာ်ဒီးကွဲးလံာ်အပူၤတက့ၢ်.ဟံၣ်ဖိယီဖိအတံာ်တိာ်ကျဲးတနီၤဟံးယုၣ်ဒီး-

- တံာ်ဆုၢ်လီၤပရု(အံ့မ့လ်)ဆုတံာ်သကိးတဖၣ်မ့တမ့ၢ်ဟံၣ်ဖိယီဖိတဖၣ်
- တံာ်စူးကါပုၤတတအပုၣ်ဘျးစဲတဖၣ်လကဆဲးကျဲးဒီးဟံၣ်ဖိယီဖိဒီးတံာ်သကိးတဖၣ်
- ဖးသကိးလံာ်ရဲၣ်တဖၣ်တပူၤလီ
- ဖးတံာ်န့ၣ်ကျဲးလအတံာ်ပီးတံာ်လီၤအသီလအတံာ်ကပူၤအီၤအဂီၢ်ဒ်သိးသိးဒီးကယုၣ်ညါမၤတံာ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.
- မၤနီၣ်ဟံၣ်ဖိယီဖိအတံာ်မူးတံာ်ပွဲတဖၣ်မ့တမ့ၢ်တံာ်လဲၤတံာ်ကျဲးအတံာ်လဲၤခိဖျိအလံာ်ကွဲးနီၣ်မ့တမ့ၢ်လအဘျီးလအအိၣ်လအအုထာၣ်န့ၣ်ဖိခိၣ်

- ကွဲးတံာ်ဂဲဒီးဒီးဒုးန့ၣ်ပုးအီၤလအဟံၣ်ဖိယီဖိဒီးတံာ်သကိးတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- ယုၣ်လီၤလံာ်ဖျါခိၣ်တံာ်(crosswords),ဒီးတံာ်ကတီၤပျဲပျဲပျဲတဖၣ်.တံာ်ကျဲးခိၣ်န့ၣ်တဖၣ်.တံာ်ဂဲလံာ်ကွဲးဒီးလံာ်ဖျါတဖၣ်ဒီးတံာ်သံကွၢ်စံးဆတဖၣ်.
- ယုၣ်ကွၢ်သကိးတံာ်ဖးလံာ်ဒီးလံာ်ကျဲးတပူၤလီတက့ၢ်.
- မၤသကိးတံာ်ဂီၤမုၢ်တပူၤလီခိဖျိ Make a movie လုး(ခ)လအအိၣ်လအ FUSE ပုၣ်ယဲၤသန့လအတီၤဖုၣ်ကွံတဖၣ်အဂီၢ်တက့ၢ်.
- ပိာ်ထွဲဟီၣ်ခိၣ်ဂီၤမုၢ်တမ့ၢ်လံာ်ရဲၣ်တဖၣ်ဖဲအဟးတံာ်ချာ်အခါ.လအအပုၣ်ယုၣ်ဒီးတံာ်ဖးကမုၢ်အဝံၣ်တံာ်ဆုၢ်အတံာ်ဆာကတီၢ်လံာ်တီၤဖျါဒီးကမုၢ်တံာ်ဂုၢ်တံာ်ကျဲးတံာ်ပနီၣ်ဖဲအအိၣ်လအပုၤကမုၢ်အတံာ်ပနီၣ်လအအိၣ်လအကမုၢ်အကျဲးအခါန့ၣ်လီၤ.

တံာ်ဖးပြုသကိးလံာ် (Premier's Reading Challenge)

တံာ်ဖးပြုသကိးလံာ် (Premier's Reading Challenge) န့ၣ်မ့ၢ်ဝဲကျဲးအဂုၤကတံာ်တဘီလအဘံးထီၣ်ယုၣ်ကွံတဖၣ်ကမၤဂုၤထီၣ်အတံာ်ဖးလံာ်ဖးလံာ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.ကွံတဖၣ်တံာ်ဟ့ၣ်ဂံၢ်ဟ့ၣ်ဘါအီၤလအကဖးသကိးမ့တမ့ၢ်တံာ်လဲၤခိဖျိလံာ်၁၅အဘျၣ်လအကတုၤလီၤဆုတံာ်တံာ်ဟံၣ်လအတံာ်ဟံၣ်လီၤအီၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.လဲၤကွၢ်တံာ်ဖးပြုသကိးလံာ် (Premier's Reading Challenge) ဝဲ <http://www.education.vic.gov.au/prc/default.htm> တက့ၢ်.